

INTERNATIONAL WEEKLY

№5 01.05.2025- 31.05.2025

Теми:

- Україна – ЄС
- Зовнішня та безпекова політика України
- Перебіг російсько-української війни

■ УКРАЇНА - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Аналіз теми тижня: Суб'єктність ЄС залежить від волі Трампа _____ 3

Інші події в ЄС _____ 8

■ ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Аналіз теми тижня: Відродження СРСР за задумом В.Путіна лежить через повернення його територій в склад Росії _____ 9

Двосторонні відносини _____ 12

США _____ 12

Великобританія _____ 12

Франція _____ 13

Бельгія _____ 13

Туреччина _____ 13

■ ПЕРЕБІГ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Зміни на фронті _____ 15

Військова допомога _____ 16

Росія: внутрішні та зовнішні виклики _____ 17

■ АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Суб'єктність ЄС залежить від волі Трампа

Фото: UnSplash

У травні Європейський Союз схвалив черговий, 17-й, пакет санкцій проти Росії, який торкнеться майже 200 суден, що входять до складу так званого «тіньового» флоту. Про це повідомила верховна представниця ЄС із закордонних справ Кая Каллас у соцмережі Х. До переліку обмежених структур потрапили, зокрема, російська нафтова компанія «Сургутнефтегаз» і страхова компанія ВСК. ВСК входить до числа п'яти найбільших страхових компаній Росії, а «Сургутнефтегаз» була третім за обсягами експорту нафти серед російських підприємств. За словами Каллас, нові обмеження спрямовані не лише проти суден, але й проти гібридних загроз і порушень прав людини. Вона підкреслила, що **поки триває війна, ЄС продовжуватиме посилювати тиск на Москву.**

В Офісі президента України назвали цей пакет «важливим кроком» у справі посилення санкційного тиску на Росію. Керівник ОП Андрій Єрмак заявив, що обмеження зачіпають ключові елементи російської військової інфраструктури, зокрема «тіньовий» флот і схеми обходу експортного контролю. Він додав, що в документі враховано численні пропозиції української санкційної групи.

Згідно з інформацією Єрмака, нові санкції торкнуться 17 фізичних осіб та 58 компаній, а також 189 суден, що використовуються Росією для транспортування нафти, зброї та викраденого українського зерна. Загалом під санкціями вже перебувають 342 судна. Удару зазнають і компанії з інших країн – Туреччини, В'єтнаму, Узбекистану, ОАЕ – які допомагали російському ВПК постачанням компонентів для дронів і ракет та сприяли обходу санкцій. Це уперше ЄС вводить економічні санкції в межах боротьби з гібридними загрозами – за фізичні атаки на території Естонії, підводний саботаж та підтримку проросійських акцій у країнах ЄС.

Рада ЄС також запровадила обмеження проти 21 особи та 6 організацій, причетних до дестабілізації за межами Росії. Серед фігурантів – Віктор Медведчук, колишній український політик, який через Артема Марчевського та Олега Волошина контролював українські ЗМІ для просування проросійської пропаганди. У заяві Ради ЄС зазначається, що через фінансування медіа-ресурсу «**Voice of Europe**» і пов'язаної з ним політичної ініціативи «Другая Украина» **Медведчук сприяв підризу авторитету української влади та просуванню зовнішньополітичних інтересів Росії**. Деякі з нових обмежень спрямовані проти осіб, причетних до порушення прав людини — зокрема, це судді, представники силових структур і працівники пенітенціарної системи, які брали участь у переслідуванні опозиціонера Алексея Навального та колишнього політв'язня Володимира Кара-Мурзи. Також до санкційного списку внесено російські військові підрозділи, пов'язані із застосуванням хімічної зброї проти українських громадян. «Ми продовжуємо роботу над тим, щоб наступні пакети санкцій були ще потужнішими та максимально узгодженими з нашими ключовими партнерами», — зазначив Андрій Єрмак.

У новому санкційному списку також опинилися великі російські компанії та установи: нафтова корпорація «Сургутнефтегаз», машинобудівний холдинг «Стан» (що є частиною держкорпорації «Ростех»), страхова компанія ВСК, золотодобувна фірма «Атлас Майнінг», виробник безпілотників «Беспілотні системи», музей-заповідник «Херсонес Таврійський» та виробник зброї Lobaev Arms. Окрім того, 2 червня Департамент економіки, освіти та досліджень Швейцарії ухвалив рішення щодо впровадження частини 17-го пакета санкцій Європейського Союзу проти Росії. У межах цих заходів швейцарська влада розширила санкційний список, включивши до нього ще 17 фізичних осіб і 89 компаній, які вже потрапили під обмеження з боку ЄС. Також Швейцарія оновила та розширила список заборонених до експорту товарів. Це доволі значущий крок для нейтральної держави.

Варто зазначити, що **Європейський Союз і Велика Британія оголосили про новий раунд санкцій проти Росії, не чекаючи на підтримку з боку США**. Це сталося наступного дня після телефонної розмови між президентом Дональдом Трампом і Володимиром Путіним, яка не призвела до жодної домовленості щодо припинення вогню в Україні. Хоча Вашингтон не анонсував жодних негайних санкційних кроків у відповідь, лідери ЄС активно закликають адміністрацію Трампа приєднатися до обмежувальних заходів. У Брюсселі знову почала зростати надія, що США і європейські партнери все ж діятимуть спільно в санкційному питанні. «Ми неодноразово давали чітко зрозуміти, що очікуємо від Росії лише одного — негайного і безумовного припинення вогню. Оскільки Кремль цього не зробив, ми змушені були відреагувати. Сподіваємося, що США теж не залишать це без відповіді», — заявив міністр закордонних справ Німеччини Йоханн Вадепфуйль (ХДС) під час зустрічі в Брюсселі.

У той час Президент США Дональд Трамп заявив, що наразі розмірковує над подальшими кроками після того, як Європейський Союз і Велика Британія оголосили про чергові санкції проти Росії. Жодних конкретних рішень або деталей він не озвучив. «Ми розглядаємо багато варіантів, подивимось», — відповів Трамп журналістам після зустрічі з республіканськими законодавцями на Капітолійському пагорбі, повідомляє Reuters.

Варто також зазначити, що за понад три роки війни Росії проти України ЄС ухвалив 17 пакетів санкцій, однак жоден із них не зачепив повноцінно енергетичний сектор РФ. Гранична ціна на нафту, встановлена країнами G7 у 2022 році, нині неефективна: ціна бареля впала, і «стеля» більше не обмежує прибутки Росії.

Зараз ж Єврокомісія працює над 18-м пакетом санкцій. Він включатиме нові

обмеження для енергетики: санкції проти обох «Північних потоків», перегляд цінової стелі на нафту, а також **поступову відмову від російського газу**. Також планується посилити контроль над «тіньовим флотом» і заборонити нові контракти на постачання енергоносіїв з РФ. Попри скорочення імпорту, **ЄС залишається головним покупцем російського газу**. За словами французького депутата Томаса Пеллеріна-Карліна, **Франція** — серед лідерів у цьому. **У 2024 році ЄС витратив на російське паливо майже на 3,2 млрд євро більше, ніж на допомогу Україні**. Найбільшими імпортерами залишаються Угорщина і Словаччина. Крім того, у Францію, Бельгію та Іспанію збільшився імпорт російського ЗПГ. Аналітики пояснюють: без прямих заборон трейдери використовують юридичні лазівки.¹

ЄС вже не імпортує російське вугілля, нафта займає лише 3% ринку (раніше — 27%), газ — 13% (до вторгнення — майже 50%). Кремль намагався використати енергоносії як інструмент шантажу, але завдяки субсидіям та диверсифікації постачання Європа уникнула енергетичної катастрофи.

Єврокомісія планує повністю припинити імпорт російського газу до 2027 року. Держави-члени мають підготувати індивідуальні плани відмови від російських енергоносіїв. Також планується зробити імпорт російського ядерного палива економічно не вигідним. Однак існують **ризики**: зокрема, йдеться про можливість обходу санкцій через Туреччину, яка реекспортує російський газ. Питання походження сировини та відповідальності за порушення санкцій — досі не вирішені. Угорщина та Словаччина виступають проти нових санкцій. Експерти пропонують заохочувати фінансуванням перехід на альтернативні джерела енергії.

Брюссель також хоче заборонити використання «Північних потоків». Юридичний бан, на думку Єврокомісії, унеможливить їхню майбутню експлуатацію. Це рішення викликане повідомленнями про потенційне відновлення газопроводів за підтримки США. Також планується знизити цінову стелю на російську нафту з \$60 до \$45 за барель. Експерти закликають до посиленого контролю, адже трейдери часто маніпулюють цінами. Але США проти підтримки нових санкцій. **Президент Дональд Трамп вважає, що нові обмеження можуть зашкодити мирному процесу**. Втім, у Брюсселі сподіваються, що США приєднаються, якщо Росія і далі відмовлятиметься від припинення вогню.

18 травня міністр фінансів США Скотт Бессент наголосив, що Сполучені Штати разом із європейськими партнерами готові без зволікань запровадити додаткові обмеження, якщо президент Росії Володимир Путін не продемонструє реальну зацікавленість у мирному врегулюванні конфлікту з Україною. Однак після телефонної розмови з Путіним 19 травня Трамп дав зрозуміти, що наразі не бачить потреби в нових санкціях, оскільки, за його словами, «є шанс» досягти прогресу в питанні припинення бойових дій. Раніше державний секретар Марко Рубіо повідомив, що адміністрація звернулася до Конгресу з проханням дати їй більше часу для дипломатичних зусиль, перш ніж вводити нові обмеження.²

У квітні група з 50 американських законодавців, серед яких сенатори-республіканець Ліндсі Грем і демократ Річард Блюменталь, ініціювала двопартійний законопроект. Документ передбачає запровадження жорстких санкцій проти Росії у разі зриву мирних переговорів, зокрема — як первинних, так і вторинних санкцій. У тому числі пропонується встановлення 500% тарифів на імпорт з країн, що купують російську

¹ Нові санкції ЄС проти Росії: яка причина зволікання? 03.06.2025. <https://www.radiosvoboda.org/a/rfe-rl-sanktsiyi-rf/33432903.html>

² "Побачимо": Трамп — про дії США після того, як ЄС і Британія запровадили санкції проти РФ. 20.05.2025. <https://suspihne.media/1022389-pobacimo-tramp-pro-dii-ssa-pisla-togo-ak-es-i-britania-zaprovadili-sankcii-proti-rf/>

нафту та її продукти.

Коли минулого місяця Європейська комісія почала інформувати країни-члени ЄС про підготовку нового пакета санкцій проти Росії, усі 27 держав очікували отримати конкретні письмові пропозиції. Проте вони досі залишаються без офіційного документа. Зазвичай подібні проєкти – цього разу йдеться про можливий 18-й пакет санкцій з моменту повномасштабного вторгнення Росії в Україну – надходять через кілька днів після перших брифінгів. У таких документах чітко викладено, які саме заходи розглядає Єврокомісія. Після цього держави-члени визначають свої «червоні лінії», адже для ухвалення санкцій потрібна повна згода всіх членів ЄС.

Є дві ключові причини. По-перше, деякі країни ЄС, зокрема Німеччина і Франція, виявили обережність і вирішили дочекатися результатів мирних переговорів між Україною та Росією, які відбулися 2 червня в Стамбулі. Анонімні джерела в інституціях ЄС повідомили *Радіо Свобода*, що не мають ілюзій щодо готовності Кремля до справжнього діалогу. Проте навіть скептично налаштовані чиновники вважають за доцільне почекати, аби побачити, чи буде хоч якийсь результат. Наразі сторони погодилися лише на обмін тілами загиблих і важкопоранених військових, не досягнувши жодного прориву в питанні завершення найтривалішої та найкривавішої війни. Подібну позицію зайняли як деякі європейські країни, так і США. Брюссель, своєю чергою, зацікавлений у підтримці з боку Вашингтона для посилення ефекту нових санкцій.

Європейські дипломати визнають: попри те, що санкційна політика більше не є такою узгодженою, як за адміністрації Байдена, вони все ще прагнуть координувати подальші дії з США. Їх тішить те, що Америка не просуває «поспішну і слабку мирну угоду» та не відійшла від санкційної теми, незважаючи на риторику Дональда Трампа. Підтримка США може стати ключовою і для переконання окремих країн-членів ЄС, таких як Угорщина — де уряд очолює союзник Трампа Віктор Орбан — погодитися на нові обмеження, попри сумніви в їхній дієвості.

Європейські дипломати, знайомі з деталями, повідомляють, що один із ключових пунктів — перегляд, встановленої країнами G7. Зараз вона становить 60 доларів за барель, але розглядають варіант зниження граничної ціни на російську нафту до 45 доларів. Очікується, що лідери G7 обговорять це питання на саміті в Канаді 15–17 червня. Формально, компромісною цифрою може стати 50 доларів.³

Отже, ЄС продовжує дійснити тиск на Росії, але ефективність такої стратегії залишається під питанням через відсутність злагоди в межах союзу. Попри те, що Європа готова діяти без США, вона робить це з обережністю, сподівуючись на самостійне усвідомлення Вашингтона у надійних діях. Проте політика чинного Президента США говорить про протележне, поки європейські рішення зазнають застою.

³ Росія у лещатах санкцій ЄС. Чи втрутиться Вашингтон?.24.05.2025.
<https://www.radiosvoboda.org/a/sanktsiy-yevrosoyuzu-rosiya-enerhonosiyi/33423098.html>

Шведський міністр обурився святкуванням 9 травня в Стокгольмі

03.05.2025

Шведський міністр з питань міграції Йохан Форсселль обурився проведенням у Стокгольмі автопробігу з нагоди 9 травня.

Видання Expressen раніше з'ясувало, що російський автопробіг, який щорічно проходить Стокгольмом, має зв'язки з кремлівською організацією «Безсмертний полк».

Ця публікація викликала обурення міністра Форсселля.

У себе в Х він запропонував позбавляти посвідки на проживання учасників святкування 9 травня.

Він зазначив, що Швеція не зобов'язана "виявляти гостинність" до тих, хто "загрожує нашому громадському порядку чи безпеці".

Європейська правда

Єврокомісія подала позов проти Угорщини до Суду ЄС через порушення законів про мігрантів

07.05.2025

7 травня Єврокомісія подала позов проти Угорщини до Суду Євросоюзу за порушення законодавства ЄС стосовно нелегальних мігрантів, зокрема, звільнення від кримінального покарання осіб, причетних до незаконного ввезення мігрантів.

У квітні 2023 року уряд Угорщини ухвалив постанову, якою замінив покарання за злочини, пов'язані з незаконним ввезенням мігрантів. Зокрема, покарання у вигляді позбавлення волі замінили "реінтеграційним ув'язненням".

“Як наслідок, особи, засуджені за злочини, пов'язані з незаконним ввезенням мігрантів, звільняються з в'язниці... і зобов'язані покинути територію Угорщини протягом 72 годин для відбування "реінтеграційного ув'язнення" в країні їхнього колишнього постійного проживання або громадянства”, – повідомили в Єврокомісії.

Європейська правда

У Орбана пояснили новий закон про боротьбу з незалежними медіа загрозою "української пропаганди"

15.05.2025

Влада Угорщини обґрунтовує необхідність ухвалення ініційованого нею законопроекту, який обмежує діяльність неурядових організацій, загрозою "української пропаганди".

Як стверджує речник угорського уряду Золтан Ковач, фінансовані з-за кордону організації та ЗМІ "відіграють центральну роль у поширенні пропаганди" – від "пропаганди міграції" до "гендерної" та "військової".

“Зараз ці самі організації є основними рупорами української пропаганди, спрямованої на дискредитацію Угорщини. Закон про прозорість є найкращим інструментом для ефективної боротьби з українською пропагандою”, – додає він.

Нагадаємо, Будапешт організував консультативне опитування про вступ України до ЄС – Віктор Орбан вже публічно проголосував проти.

Європейська правда

Зеленський запросив обраного президента Румунії відвідати Україну

19.05.2025

9 травня український президент під час розмови із обраним президентом Румунії Нікушором Даном запросив його приїхати до України.

“Дуже важливо, щоб Румунія розвивалась, і щоб ми всі разом співпрацювали в нашому регіоні й у Європі,” – заявив Володимир Зеленський.

Він також наголосив, що Румунія – це країна, "від якої багато залежить у питаннях безпеки".

“Ми дуже вдячні за внесок у захист життів наших людей. Важливо, що підтримка України продовжиться. Румунія розуміє, наскільки важливою є боротьба за свободу та справедливість,” – підсумував президент України.

Європейська правда

Литва з 1 червня не визнаватиме небіометричні паспорти громадян РФ для в'їзду в країну

23.05.2025

А для іноземців з посвідкою на проживання в Литві або в іншій країні ЄС, ЄЕЗ чи Шенгенської зони нові правила набудуть з 1 грудня 2025 року. Таким чином, у громадян буде час на заміну старих документів на біометричні.

Винятком стануть громадяни РФ, які подорожують транзитом через Литву залізницею між Калінінградом і рештою території Росії.

Європейська правда

Польща проведе власні військові навчання спільно з країнами НАТО у відповідь на маневри "Запад", які відбудуться у вересні

26.05.2025

За словами заступника міністра національної оборони Польщі Цезарія Томчика, попередні російсько-білоруські навчання "Запад" передували повномасштабному вторгненню Росії в Україну, тож нинішні маневри не можуть залишитися без реакції.

“Ми маємо продемонструвати силу та єдність” , – підкреслив заступник міністра оборони Польщі.

Європейська правда

Угорщина та Словаччина відмовилися підписати документ про демократичну стійкість ЄС

28.05.2025

Висновки щодо посилення демократичної стійкості Європейського Союзу включають боротьбу з дезінформацією, фальсифікаціями і посилення демократичних ЗМІ.

У результаті, Польща як головуюча у Євросоюзі країна вирішила випустити текст як висновки головування, які підтримали 25 держав-членів.

Європейська правда

Зовнішня та безпекова політика України

- **АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Відродження СРСР за задумом В.Путіна лежить через повернення його територій в склад Росії.**

Фото: AP

Якщо Росії вдасться перегрупувати свої війська після завершення війни в Україні, вона може спробувати завдати удару навіть по тих країнах, які наразі не сприймають російську загрозу всерйоз. Кремль, під проводом Володимира Путіна, керується ідеєю відновлення імперії — **створення умовного другого СРСР**. Таку думку висловив Давид Григорян, старший науковий співробітник Центру Моссавар-Рахмані з питань бізнесу та державного управління при Гарвардській школі імені Кеннеді, у своїй колонці для видання *The Telegraph*.⁴

За словами Григоряна, у фокусі Путіна залишаються країни, що свого часу входили до складу Радянського Союзу. Він вважає, що європейські лідери загалом сприймають загрозу з боку Росії серйозно, однак часто недооцінюють стратегічну вагу Кавказу, Центральної Азії, Білорусі та Молдови для безпеки Європи в довгостроковій перспективі. Якщо Путіну вдасться повернути колишні радянські республіки під контроль Кремля, це забезпечить йому доступ до додаткових ресурсів, включно з людським резервом для потенційних майбутніх конфліктів у Європі, попереджає аналітик. Тому, на його думку, надзвичайно ризиковано дозволити поразку України, оскільки це дозволить Росії представити ситуацію як свою стратегічну перемогу.

Давид Григорян зазначає, що у деяких випадках Путін може досягти своєї мети — відновлення радянського впливу — досить швидко. За його оцінками, першою в цьому процесі стане **Білорусь**, яка вже фактично перебуває в політичній орбіті Москви. Аналітик також вважає, що Росії буде неважко встановити контроль над **Вірменією**, яка, за його словами, залишається чи не найбільш залежною від впливу Путіна серед усіх колишніх республік СРСР.

Ще одним потенційним об'єктом експансії, на думку Григоряна, є **Грузія**. Він

⁴ Путін одержимий метою відродити СРСР: аналітик розкрив довгостроковий план диктатора. 30.05.2025. <https://www.unian.ua/world/rosiya-srsr-analitik-rozkriv-dovgostrokoviy-plan-putina-12961128.html>

звертає увагу на те, що правляча партія в країні – «Грузинська мрія» – дотримується проросійського курсу. Хоча більшість населення Грузії орієнтоване на Захід, Путін може спробувати придушити спротив за допомогою внутрішніх союзників у Тбілісі. Щодо Азербайджану, то на першому етапі країна, ймовірно, зможе уникнути прямого російського втручання завдяки стратегічному партнерству з Туреччиною та тісним зв'язкам з Ізраїлем. Проте Григорян застерігає: Путін може скористатися підтримкою Ірану і використати міжетнічні суперечності для дестабілізації ситуації в Азербайджані.

Щодо країн Центральної Азії, аналітик упевнений, що вони не зможуть чинити серйозного спротиву впливу Кремля. Він вважає, що Казахстан у разі російської агресії може капітулювати всього за кілька годин, або ж добровільно погодитись на вступ до нового геополітичного альянсу під керівництвом Москви. Киргизстан, Таджикистан, Туркменістан і Узбекистан, за прогнозами Григоряна, також можуть виявити готовність приєднатися до цього утворення, орієнтуючись на інтереси безпеки та політичного виживання.

У той час депутат Державної думи РФ Віктор Соболев публічно озвучив кінцеву мету агресії Росії — об'єднання РФ, України та Білорусі в єдину державу. Видання *Фокус* проаналізувало, чому Кремль досі не відмовляється від ідеї відтворення «Союзу» та що приховується за цією концепцією. Віктор Соболев, генерал у відставці та депутат Держдуми, заявив, що *головна мета війни полягає у створенні так званої союзної держави, яка об'єднуватиме росіян, українців і білорусів*.

Його заяву оприлюднено в Telegram-каналі російського ЗМІ RTVI. У коментарі Соболев зазначив, що **"повне вирішення" війни полягає саме у формуванні об'єднаної держави трьох народів, що, на його думку, реалізує концепцію «русского міра»**. Він також навів історичні приклади, в яких інтерпретував Київ як «російське місто», а князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого назвав росіянами. Соболев вважає, що без цього об'єднання «країна не втримається».

На такі заяви відреагував керівник Центру протидії дезінформації Андрій Коваленко. Він зауважив, що ідея створення об'єднаної держави виникла ще в 2001 році, коли президент РФ Володимир Путін обговорював її з тодішнім президентом України Леонідом Кучмою. Однак тоді ініціатива не знайшла підтримки. За словами Коваленка, Кремль неодноразово повертався до цієї концепції, але спроби її реалізувати провалилися. Коментарі Соболева, на думку посадовця, лише повторюють позицію Путіна.

Політолог Олег Постернак в інтерв'ю *Фокусу* зазначає, що такі амбіції є не більше ніж залишком радянської ностальгії та демонстрацією глибокого ресентименту, який частина російського суспільства досі переживає після розпаду СРСР. Саме цю подію Путін вважає "найбільшою геополітичною катастрофою ХХ століття". На думку політолога, відновлення Радянського Союзу є нереальним — ні з політичного, ні з військового, ні з юридичного погляду. Це — минуле, що не матиме майбутнього. Держави Центральної Азії активно формують національну ідентичність та посилюють співпрацю з Китаєм. Азербайджан, Грузія й тим більше європейські країни, такі як Німеччина, не сприймають жодної форми нового "Союзу", бо це суперечить їхнім інтересам та стабільності. Що стосується України, то для неї такий сценарій від початку був утопічним. Після подій 2014 року країна остаточно взяла курс на незалежність, а широкомасштабне вторгнення РФ у 2022 році лише посилило це прагнення. Український народ чинить опір російському неоімперіалізму та продовжує боротьбу за право на самостійне існування, підкреслює політолог.

Ідея «відновлення СРСР» у сучасному російському політичному дискурсі виконує радше функцію пропаганди, а не реального політичного курсу. Вона слугує

інструментом для заспокоєння тієї частини російського суспільства, яка не може змиритися з тим, що у 2022 році Росія зазнала краху у своїй спробі знищити українську державність. «Невдача цього плану створила потребу в символічному “заміщенні”. І таким заміщенням для влади в Москві став умовний образ “нового СРСР”. Якби в 2022 році Путіну вдалося встановити контроль над більшістю українських територій, цілком ймовірно, що вже до кінця року він би оголосив про створення союзної держави з включенням захоплених регіонів», — пояснює політолог.

Проте цього не сталося. І зараз, навіть за допомогою сили, реалізувати такий сценарій нереально. У Кремля більше немає необхідного потенціалу — ні у військовій, ні у політичній, ні в ідеологічній площині. Путін просто не має можливостей для досягнення цієї цілі. Проте це не означає, що він не спробує зробити це. Ідея створення союзної держави знову набирає популярності серед російських політиків.

Британський полковник у відставці, колишній командувач сил НАТО зі швидкого реагування на хімічні, біологічні, радіологічні та ядерні загрози Геміш де Бреттон-Гордон у своїй колонці для *The Telegraph* наголосив: більшість європейців розуміють — якщо Путін захопить Київ, він не зупиниться на цьому.⁵ Він підкреслює, що президент Росії Володимир Путін зовсім не зацікавлений у досягненні миру — його справжня мета полягає у відновленні радянської моделі впливу. «Путін вважає, що перемагає, тож чому він повинен зараз зупинитися і визнавати поразку після того, як поклав мільйон життів?» — риторично запитує автор. На думку де Бреттон-Гордона, вимоги Кремля є абсолютно неприйнятними:

- Повернення НАТО до позицій 1997 року,
- Вихід країн Балтії, Фінляндії та Швеції з Альянсу,
- Визнання загарбання українських територій,
- Відсутність військ НАТО на території України,
- Повна інтеграція України в Росію та розрив зв'язків між США і Європою.

Полковник вказує, що Путін частково досяг останньої цілі, оскільки західні спецслужби вважають, що він упевнений у можливості здобути остаточну перемогу, особливо з огляду на його просування на багатьох ділянках фронту. Де Бреттон-Гордон також нагадав, що російські втрати у війні вже перевищили мільйон осіб, і Путін чудово усвідомлює, що після завершення бойових дій йому доведеться зіткнутись з обуренням «матерів Росії». Тому він намагається якомога довше відтягнути цей момент. За словами експерта, Захід має розглядати усі можливі варіанти дій. Путіна може зупинити лише сила — встановлення безпольотної зони над Україною чи введення військ НАТО на її територію могли б стримати російський наступ. Лише тоді, коли Путін побачить, що Захід налаштований рішуче, він може почати серйозно розглядати можливість миру.

«Європейці, які ретельно аналізують дії Путіна, добре розуміють: він не обмежиться Україною, якщо візьме Київ. Він прагне відродження Радянського Союзу. Путін не шукає миру — він хоче остаточної перемоги в Україні й вважає, що здатен її досягти. Нам, особливо в Європі, варто чітко усвідомити цю реальність і відповідно формувати свою політику», — підсумував військовий аналітик.

Тож зрозуміло, що, якщо Путін не зепиниться зараз, Україна буде не останньою його жертвою. А для Заходу це матиме катастрофічні наслідки. Питання лише в тому, коли наші партнери прийдуть не лише до цього усвідомлення, але і до конкретних дій.

⁵ Путін хоче відновити СРСР, він не зацікавлений у мирі, - британський полковник.16.03.2025.
<https://www.unian.ua/world/viy-na-v-ukrajini-putin-hoche-vidnoviti-srsr-vin-ne-zacikavleniy-u-miri-12946734.html>

Україна-Чехія

Андрій Сибіга провів у Празі зустріч з міністром закордонних справ Чехії Яном Ліпавським

05.05.2025

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "У Празі я був радий зустрітися з моїм чеським колегою і другом Яном Ліпавським, щоб обговорити імплементацію результатів візиту Президента України Володимира Зеленського до Чехії.

Ми також обговорили перспективи справедливого миру та посилення тиску на Росію, зокрема санкції та продовження військової допомоги Україні.

Я подякував Чеській Республіці за її важливу та ефективну ініціативу щодо артилерійських боєприпасів. Я вдячний усім партнерам, які долучилися до неї. Очікується, що ця ініціатива буде розширена і цього року Україна отримає 1,8 мільйона снарядів.

З такими союзниками, як Чехія, ми впевнені, що маємо необхідну підтримку для зміцнення України і наближення справедливого і тривалого миру".

МЗС України

Україна-Великобританія

Андрій Сибіга провів зустріч з держсекретарем у закордонних справах Великої Британії Девідом Ламмі

09.05.2025

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Радий був зустрітися у Львові з моїм британським колегою та другом Девідом Ламмі.

Я вдячний за сьогоднішнє оголошення Великою Британією найбільшого пакету санкцій проти тіньового флоту Росії. Посилення тиску та санкцій на Росію є ключовим у підвищенні ціни війни для агресора.

Я поінформував про поточну ситуацію на полі бою та постійні порушення Росією режиму припинення вогню.

Ми зосередилися на подальших дипломатичних зусиллях та заходах, спрямованих на досягнення справедливого і тривалого миру для України та всієї Європи."

МЗС України

Україна-Франція

***Андрій Сибіга провів зустріч з міністром Європи та закордонних справ Франції
Жаном-Ноелем Барро***

15.05.2025

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Мав чудову нагоду обмінятися думками з Жаном-Ноелем Барро в Анталії. Ми скоординували дипломатичні зусилля для просування мирного процесу.

Обговорили кроки для збільшення ціни війни для агресора, включаючи посилення санкцій проти Росії та додаткове посилення для України.

Я вдячний Франції за підтримку України, зміцнення Європи та захист наших спільних цінностей."

МЗС України

Україна-Бельгія

***Андрій Сибіга провів зустріч з віцепрем'єр-міністром, міністром закордонних
справ Бельгії Максимом Прево***

20.05.2025

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "З бельгійським колегою Максимом Прево на прийомі Третьої міністерської зустрічі ЄС-Африканський Союз. Вдячний моєму бельгійському колезі за запрошення. Ми цінуємо наше партнерство з Бельгією та її тверду підтримку. Ми обговорили оборонну допомогу, зокрема надання винищувачів F-16 та інвестиції в оборонну промисловість України".

МЗС України

Україна-Туреччина

***Андрій Сибіга провів у Києві переговори з міністром закордонних справ
Туреччини Хаканом Фіданом***

30.05.2025

У п'ятницю, 30 травня, міністр закордонних справ України Андрій Сибіга привітав у Києві міністра закордонних справ Туреччини Хакана Фідана. Сторони провели детальні переговори щодо двостороннього та міжнародного порядку денного, мирного процесу та необхідності повного припинення вогню.

«Міністр Фідан щойно повернувся з Москви і детально поінформував мене про почуте та побачене там. Ми обговорили кроки, які наблизатимуть мир для України», — повідомив глава МЗС.

Особливу увагу міністри приділили питанню безпеки в Чорноморському регіоні.

«Україна та Туреччина мають спільну позицію: Чорне море має бути простором миру, вільної торгівлі та свободи мореплавства», — наголосив Андрій Сибіга.

Дипломати також обговорили спільну роботу з реалізації домовленостей за результатами першого засідання Українсько-турецької робочої групи з питань відбудови. За словами українського міністра, Київ готовий сприяти участі турецького

бізнесу у відповідних проєктах та очікує на участь турецької делегації у Конференції з відновлення, яка відбудеться в Римі вже у липні.

Глава української дипломатії подякував турецькій стороні за нещодавній важливий візит Президента України Володимира Зеленського до Туреччини та його плідні результати. Андрій Сибіга також висловив особливу вдячність Президенту Туреччини Реджепу Таїпу Ердогану за його надзвичайно важливу роль у мирних зусиллях.

«Ми цінуємо, що Туреччина беззастережно підтримує територіальну цілісність і суверенітет України, зокрема повернення Криму, а також відстоює права кримськотатарського народу», — зауважив міністр.

Особливим елементом візиту стала презентація високим гостям у МЗС України архівних дипломатичних документів доби Української Народної Республіки, зокрема дипломатичної кореспонденції Посольства УНР у Туреччині, які люб'язно надала Державна архівна служба України.

Презентуючи виставку турецьким колегам, Андрій Сибіга підкреслив, що ці документи свідчать про тісні дипломатичні та міжлюдські зв'язки між Україною та Туреччиною.

МЗС України висловлює подяку голові Державної архівної служби Анатолію Хромову та директорці Центрального державного архіву вищих органів влади та управління Ларисі Левченко за пошук і підготовку матеріалів для презентації.

МЗС Україн

Джерело: Армія FM

■ Зміни на фронті

Зміни на фронті:

Тренд: *Війна вступила в кульмінаційну фазу: росіяни розпочали масштабний наступ різко посиливши бойові дії, попри прямі переговори з Україною*

Цілями літнього наступу Росії є вихід до великих міст: Костянтинівки, Сіверська, Куп'янська, Борової, а також охоплення Покровська та початок там вуличних боїв.

Ситуація на фронті залишається вкрай складною. Бої тривають у Сумській, Харківській, Луганській, Донецькій, Запорізькій та Херсонській областях.

На Краматорському напрямку зберігається стабільно напружена обстановка — противник чинить тиск по всій лінії бойового зіткнення, застосовуючи тактику штурмів невеликими групами в пішому строю супермалими групами 2-3 людини за підтримки артилерії та дронів. При цьому окупанти для пересування використовують будь-які доступні транспортні засоби — мотоцикли, цивільні авто, також залучена і бронетехніка. На цьому напрямку противник має суттєві просування на південний захід від Костянтинівки. Росіяни увійшли в населений пункт, розташований за 8 км від міста.

На Торецькому напрямку ситуація є особливо складною. Тривають міські бої в Торецьку, який майже повністю знищений ворогом. Водночас росіяни використовують тактики прориву, які вже були використані: ворог проривається обмеженою кількістю піхоти та закріплюється на невеликій ділянці, а далі до нього прибуває підкріплення. Так в травні місяці росіяни прорвалися у Диліївку та рухаються в напрямку Плещіївки.

На Покровському напрямку ситуація значно ускладнилась за травень місяць. Прорив ворога на трасу Покровськ – Костянтинівка погіршив ситуацію, адже росіяни тепер ведуть штурми в напрямках Новоекономічного та Мирнограда. Попри величезну кількість атак, в напрямках Покровська, Мирнограда чи Новоекономічного росіянам просунутися не вдалося.

На Новопавлівському напрямку також складна ситуація. В травні ворогу вдалося прорватися в район Багатиря на трасу Курахове – Запоріжжя та в село Одрядне.

На Сумському напрямку росіяни відкрили новий фронт на півночі країни. Водночас українські міста зазнають потужних комбінованих ударів дронами і ракетами — одних із найбільших за весь час повномасштабної війни. Росія прагне просунутися вглиб області й обстрілювати Суми, щоб викликати внутрішнє напруження та змусити людей покидати свої домівки. На Сумщині йдуть активні бої, але росіяни не мають достатньо сил для захоплення обласного центру.

■ **Військова допомога**

Данія оголосила про надання 26-го пакету військової допомоги Україні. Зокрема, він передбачає підтримку авіації. Загальна вартість пакета становить близько 562,8 мільйона євро (4,2 мільярда данських крон) у період 2025–2028 років. Фінансування здійснюється в межах Фонду для України, а також завдяки компенсаційним надходженням з Європейського фонду миру (EPF). Частина коштів буде спрямована до чеської ініціативи зі спільної закупівлі боєприпасів, інша — на їх безпосередню передачу Україні.

Окрім того, Данія профінансує обладнання для українських Повітряних сил та розширення навчальної інфраструктури. Пакет також призначений для допомоги у навчанні та оснащенні українських бригад в рамках Північно-Балтійської ініціативи. Країна вже передала Збройним Силам України близько 20 самохідних артилерійських установок Caesar, частково профінансувала закупівлю 16 САУ Zuzana, а також неназваної кількості САУ M109A3, відновлених зі зберігання.

Данія також активно підтримує Повітряні сили ЗСУ — вона погодила передачу винищувачів F-16, переносних зенітно-ракетних комплексів Stinger, ракет до інших зенітних систем, а також іншого озброєння й спорядження. Крім того, саме Данія першою розпочала пряме замовлення українських САУ «Богдана» з подальшою негайною передачею їх ЗСУ, започаткувавши так звану «данську модель» підтримки. У травні стало відомо, що Данія виділить 830 мільйонів євро з заморожених російських активів на фінансування закупівель зброї в українських виробників.

Закупівля озброєння безпосередньо в українських компаній не лише підтримує економіку країни, а й сприяє розвитку національного оборонно-промислового комплексу та дозволяє краще адаптувати зброю до реальних потреб фронту. Раніше Данія вже виділила 317 мільйонів крон (приблизно 42,5 мільйона євро) на закупівлю артилерійських боєприпасів для України⁶.

⁶ Новий пакет військової допомоги від Данії: підтримка авіації, снаряди та навчальна інфраструктура. 09.06.2025. <https://militaryni.com/uk/news/novyj-paket-vijskovoyi-dopomogy-vid-daniyi-pidtrymka-f-16-snaryady-ta-navchalna-infrastruktura/>

Тренд: Парад "перемоги": святкування завершення Другої чи початку Третьої світової війни?

День перемоги є ключовим святом у російському державному календарі — центральним елементом зусиль Кремля підкреслити роль Радянського Союзу в розгромі нацистської Німеччини. В останні роки парад на Красній площі став не лише відзначенням історичної перемоги, а й платформою для президента Володимира Путіна, який використовує його для звеличення сучасної війни Росії проти України. За оцінками західних аналітиків, сукупні втрати РФ у цьому конфлікті, як загиблими, так і пораненими, вже перевищили 750 тисяч осіб.

Для кремлівських коментаторів 9 травня є не просто датою — це важливий індикатор, який може дати уявлення про зміни в мисленні Путіна, який уже понад чверть століття очолює країну, а також про загальну політичну лінію російського керівництва. Це особливо актуально цього року — на тлі 80-ї річниці капітуляції нацистської Німеччини і більш ніж трьох років повномасштабної війни в Україні.

«Перемога у “Великій вітчизняній війні” це основа політичної міфології Путіна, фундамент його уявлення про історію світу, — зазначає у своєму есе Михайло Зигарь, російський журналіст і письменник у вигнанні. — Кремль готувався до цього моменту багато місяців; це центральна подія у пропагандистському календарі режиму». За радянськими підрахунками, понад 27 мільйонів осіб — як військових, так і цивільних — загинули під час так званої «Великої вітчизняної війни». В Україні та інших європейських країнах цю війну називають Другою світовою. Ця гігантська людська трагедія довгий час слугувала символом героїзму представників усіх народів СРСР — зокрема росіян, українців і білорусів.

Володимир Путін протягом років свого президентства, починаючи з 2000-го, систематично використовував святкування Дня перемоги для посилення власного авторитету, особливо серед ветеранів. Цей день також став інструментом для критики Заходу: Кремль часто применшував роль союзників у перемозі над нацизмом, зокрема США. У промові на 9 травня 2007 року *Путін завуальовано порівняв зовнішню політику США з діями нацистської Німеччини*, що викликало значний міжнародний резонанс.

Після початку повномасштабного вторгнення в Україну в лютому 2022 року російський лідер ще активніше включив тему «неонацизму» у свою риторику. Виступаючи на публіку, він постійно повторює бездоказові твердження про «нацистську хунту» в Києві, що Кремль використовує для виправдання військової агресії. Цього року парад у Кремлі мав особливе значення. За офіційною інформацією Кремля, понад 20 глав держав погодилися відвідати святкові заходи в Москві, хоча можливі й відмови в останній момент. Очікувався приїзд лідерів деяких пострадянських країн — таких як Білорусь, Казахстан і Азербайджан, а також представників з Болівії, Куби, Венесуели, Лаосу, Бразилії та ще кількох країн. Жодного з керівників Євросоюзу, за винятком прем'єра Словаччини Роберта Фіцо, не очікували у Москві. Фіцо відомий своїми критичними заявами на адресу України.

Найбільша увага була прикута до президента Китаю Сі Цзіньпіна, який залишається одним з найважливіших партнерів Кремля у нинішньому протистоянні із Заходом. Китай продовжує купувати російські енергоносії, тим самим допомагаючи утримувати російську економіку в умовах санкцій. Попри це, Пекін відкрито не засудив вторгнення РФ в Україну.

«Присутність Сі в Москві демонструє внутрішні суперечності в зовнішній політиці

Китаю, – вказує Патриція Кім, аналітик Інституту Брукінгса. – Хоча стратегічна співпраця з Росією поглиблюється, Китай прагне зберегти образ відповідального світового лідера і альтернативи західній непередбачуваності». Особливо варто звернути увагу на військовий контингент КНР серед учасників параду на Красній площі. Такий жест став показовим підтвердженням солідарності з Москвою.⁷

Під час Холодної війни головним святом у СРСР вважалася річниця Жовтневої революції 1917 року — саме в листопаді проходили найбільші військові паради. Західні аналітики уважно вивчали зразки техніки, що проходила Червоною площею, — особливо ракети та пускові установки, намагаючись оцінити реальні можливості радянської армії. Однак за останні десять років **Кремль зробив саме День перемоги центральною подією** свого політичного календаря. Це супроводжувалося активною мілітаризацією святкувань: на парадах з'являлася новітня зброя, включаючи танки Т-14 «Армата» (вперше представлені у 2015 році), хоча на фронтах в Україні вони досі не використовувалися. У 2016 році публіці показали міжконтинентальну ракету «Ярс». Після 2022 року масштаби технічної демонстрації скоротилися — через реальні бойові втрати та нестачу озброєння.

На тлі масштабної війни в Україні й обопільних ударів дронами та ракетами, цього року святкування 9 травня супроводжується особливим занепокоєнням щодо безпеки. 6 травня Україна здійснила одну з найпотужніших атак безпілотників за останні місяці. Попри заклики до тимчасового перемир'я, ініційовані США, Росія де-факто відмовилася підтримати їх, хоч Путін і запропонував три дні тиші, а Зеленський — тридцять.

Зіткнувшись із браком ресурсів і особового складу, Москва дедалі активніше звертається до зовнішньої допомоги — насамперед із боку Північної Кореї. У червні 2024 року Путін відвідав Пхеньян, де уклав із Кім Чен Ином угоду про взаємну оборону. За даними американських джерел, незадовго до цього КНДР вже передала Росії сотні тисяч артилерійських снарядів і ракети. Наприкінці року стало відомо, що понад 11 тисяч північнокорейських солдатів були розгорнуті в прикордонних районах Росії — особливо в Курській області, де РФ намагалася стримати український наступ. Російське командування офіційно визнало ефективність дій цих військ.

Крім військової співпраці, Пхеньян також надав Росії цивільний персонал: північнокорейських будівельників і робітників, які тепер працюють на об'єктах інфраструктури в Сибіру та на Далекому Сході. Є повідомлення, що деяких російських поранених військових навіть доправили до КНДР для лікування. Символічно, що під час параду у Владивостокі цього року в колоні дітей у військовій формі з'явилися делегації з Північної Кореї — ознака не лише військового, а й ідеологічного зближення двох авторитарних режимів.

Якщо уважно проаналізувати склад учасників цього річного параду 9 травня на Красній площі, **може скластися враження, що перемогу у Другій світовій війні здобули Китай, Росія, кілька держав Центральної Азії, частина африканських автократій, Монголія та Бразилія. Захід мав швидше ознаки пострадянського зібрання геополітичних союзників Росії, ніж святкування загальної перемоги над нацизмом.**

Відсутність прем'єра Угорщини Віктора Орбана, попри його проросійську позицію, вочевидь продиктована внутрішньополітичними міркуваннями, зокрема ризиком втрати фінансування з боку ЄС. Натомість прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо

⁷ День перемоги в РФ: 5 речей, на які варто звернути увагу. 08.05.2025. <https://www.radiosvoboda.org/a/rfe-rl-den-peremohy-u-moskvi-parad/33407572.html>

відкрито прибув до Москви, що можна розглядати як прагнення укласти нові енергетичні угоди на тлі складної економічної ситуації в країні.

Серед запрошених також були представники В'єтнаму, М'янми, Вірменії та деяких африканських країн — держав, які співпрацюють з РФ заради військової, політичної чи економічної вигоди. Їхня участь носить ситуативний характер і зумовлена бажанням зберегти прихильність Москви. Присутність делегації Бразилії викликає окрему реакцію, з огляду на її політику «нейтралітету», що на практиці означає відмову від санкцій проти РФ, запропонований мирний план, який передбачає фактичне прийняття анексії територій, та балансування між Заходом і Росією заради посилення позицій у **Глобальному Півдні**.

Втім, головною фігурою заходу став лідер Китаю Сі Цзіньпін, який здійснив символічний візит до Москви. Російські ЗМІ висвітлювали його як "старшого партнера", а комунікація під час параду чітко вказувала на зміну ієрархії: Китай дедалі більше відіграє роль патрона, а Росія — молодшого союзника. Китай послідовно використовує риторiku "вічної дружби" як елемент зовнішньої стратегії. Його позиція щодо війни в Україні залишається формально нейтральною, однак висловлювання про **«усунення першопричин конфлікту»** фактично відтворюють ключові тези російської пропаганди про розширення НАТО та «загрози для безпеки РФ».

Парад 9 травня був спрямований на демонстрацію міжнародної підтримки Путіну, але насправді він **підтвердив стратегічну залежність Москви від Пекіна**. У присутності китайського лідера акценти зсунулися — від вшанування перемоги до утвердження нового світового порядку, в якому Китай поступово перебирає на себе геополітичну ініціативу.

Символічне переосмислення спадщини Другої світової війни також використовується Китаєм для внутрішньої мобілізації. Плани провести урочистості з нагоди 80-річчя перемоги над Японією вказують на спробу Пекіна позиціонувати себе як спадкоємця коаліції переможців — подібно до російського наративу 9 травня.⁸ В економічному вимірі залежність Росії від Китаю зростає: понад 78% експорту РФ до Китаю становить сировина, тоді як більшість імпорту — це високотехнологічні товари. Торговий обіг двох країн перевищує \$245 млрд, що дає Пекіну суттєві важелі впливу.

Спільна заява за підсумками візиту закріплює згоду обох сторін на врегулювання війни шляхом "усунення першопричин", що відкриває простір для китайського посередництва — але на умовах, вигідних самому Китаю. **Концепція "нероздільної безпеки", яку просуває Пекін, вимагає врахування інтересів РФ у майбутній архітектурі безпеки, фактично підважуючи суверенітет України.**

⁸ Сі Цзіньпін і Путін – що означає візит на парад перемоги у Москві – новини світу.12.05.2025.
<https://renews.com.ua/svit/moldova-poperedila-pro-zagrozi-v-rosiyi/>